

De interessantste dichters onder de vijfendertig jaar in het Nederlandse taalgebied

Vrouwelijk geweld bestormt het podium

De jongeren laten zich horen in de poëzie in ons taalgebied, zoveel is zeker. En ze hebben talent. We haalden er de vijf meest beloftevolle dichters uit. In poëziescholen zijn ze gelukkig maar, niet te koop. En dus zijn ze niet onder één noemer te vatten. Maar ze observeren met een betezen, scherpe, kritische blik de maatschappij, bezwerven vrak en vrij hun eigen angsten en die van de lezer in hun verzen. Ze springen vrijmoedig op het podium. En kijk, het zijn de vrouwen die de mooiste noten op hun zang hebben.

De Vlaanderen Lies van Gaess (1983), Sylvie Marie (1984), Yvonne Dagnre (1987) en Maarten Inghels (1988) maakten op jonge leeftijd hun overtuigend debuut. Maar het was Maud Vanhauwaert (1984) die het sterkst voor de dag kwam, met *Ik ben mogetijl* (Quirido, 2011). Vooral de subtiel ironische blik waarmee ze naar de werkelijkheid kijkt in gedichten met een wisselend ritme, kon mij bekoren.

Esther Naomi Perquin (1980), Marjolijn van Heemstra (1981), Ellen Deckwitz (1982), Betke Klein Zandvoort (1987) en Lieke Marsman (1990) maakten al het mooie weer in de Nederlandse poëzie. Perquin werd

overladen met prijzen voor de drie bundels die ze publiceerde, met bovendien de VSB-prijs in 2013, de meest prestigieuze poëzieprijs in ons taalgebied. En ze moet dus nog vijfendertig worden. Tussen de genomineerden voor de Boudingh prijs, alijd een sterke barometer voor nieuwe poëzie, zitten weer enkele grote Nederlands beloften: Hannah van Wieringen, Hanneke van Eijken en Maarten van der Graaff.

Paul Demais

lied voor dode eend

kijk je borsten bloedend op het berkenhout je gele snavel gesloten als een mossel veertjes los verwaaid omhoog door de keuken kijk je wankele vinvoeten schommelend geen flepple plakken over een weg achter de liefde van dat moment snaterend jagent opstuivend als een pijlstaart een luchtboot een grondeend als een gevederde prinses kijk zo uit de lucht geplukt je glanzende vlucht je swiftswift klapperende vleuglen zinloze indianentooien op een aanrecht kijk je lege lichaam in de ruimte vogel zonder vogel lichaam

Hannah van Wieringen

Hannah van Wieringen

In haar debuutbundel *Hier kijken we naar* zet de Nederlandse Hannah van Wieringen (1982) sterk in op observatie en roept datgene op wat onder het oppervlak blijft en voor spanning zorgt, zoals in de scène op het strand in 'wat beweegt er': 'iemand voelde een gladdere hand van een gladde hand wegglijden/ als twee uiteenwijkende radslagen langs een vloeiend/ als twee uiteenwaaire paarden/ stonden twee mensen los in het decor/ zochten maar gebaren om elkaar te vragen/ beweegt er nu iets in het water/ twee mensen wezen ze beken ertuaar.'

Hannah van Wieringen, *Hier kijken we naar*. De Harmonie, 48 p., 15,90 euro.

Hanneke van Eijken

Ook Hanneke van Eijken (1981) zorgde met *Papieren veulens* voor een natuurdebuut. Ze maakte voordien al opgemerkte passages langs literaire podia en festivals als De Nacht van de Poëzie, Lowlands en De Parade. Op het eerste gezicht lijken haar gedichten een naïeve meisjeswereld te representeren. De titel van haar debuut wijst daar al op. Er duiken roze beren en pony's op. Maar Van Eijken schetst vooral een wereld waarin het erg moeilijk is om onderdak te vinden en zich veilig te voelen: 'aan de voet

Hanneke van Eijken, *Papieren veulens*. Prometheus, 56 p., 17,95 euro.

Lieke Marsman

Lieke Marsman (1990) ontving voor haar debuut *Wat ik mezelf graag voorbehoud* als amper twintigjarige maar liefst drie poëzieprijsen, waaronder de Boudingh-prijs en de Debutprijs van het onvoorzepren poëzie tijdschrift *Her Legend Komijn*. In haar debuut bezwoer ze haar twijfels. Maar die zijn nog niet geweken in *De eerste letter*. Ze betreffen niet alleen de dichter zelf ('Als ik bang was dat ik openens zou gaan, Anken dat alles op mij betrekking had'), maar ook op de taal: 'Poëzie/ lijkt me vandaag (...)'

Lieke Marsman, *De eerste letter*. Van Oorschot, 64 p., 14,50 euro.

Openbaring als oude mol

vanmorgen viel ik voorover in het moeras van de ochtend toen ik mijn ogen opende was alles hetzelfde daar lag ik met mijn zelfreïnerend vermogen zoals al het gruwelijke had dit iets belachelijks

Maarten van der Graaff

Maarten van der Graaff

Maarten van der Graaff (1987) moet de Boudingh-prijs 2014 krijgen, want hij is een dichter die durft. Dan toch een man? Jawel. Niet zomaar omdat hij zijn voorzangers te lijf gaat ('Ik zag Rutger Kopland in blinde paniek zoeken naar dat en dat/ gedicht'), maar omdat hij veestemmig durft te zijn op inhoudelijk en vormelijk niveau. De dichter slaat niet op de vlucht, zoals de titel van zijn debuut *Vluchtautogedichten* zou kunnen doen vermoeden, maar hij zoekt wel een

uitweg uit de Nederlandse poëzietraditie en hij bouwt zijn eigen taalwereld. Hij doet dat baldadig en intelligent, twee woorden die volgens Van der Graaff met elkaar wel te rijmen vallen. Van der Graaff noemt zijn gedichten 'een real time autobiografie'. Hij neemt daarbij vaak een cynische houding aan, zoals in het gedicht 'Openbaring als oude mol' dat ik koos. Zo jong nog en nu al zo goed op de hoogte van hoe het er in de wereld aan toegaat, die Van der Graaff.

Maarten van der Graaff, *Vluchtautogedichten*. Atlas/Contact, 55 p., 21,95 euro.

• Ophelia van John Everett Millais, 1851-52

bij 'Ophelia' (John Everett Millais)

dit is onmiskenbaar mijn gelaat wat drijft haar onder de wilgen en maakt haar lijf tot ongewiede tuin geen man die opklimt aan haar benen maar kruid dat om haar lenden windt de knoppen van haar borsten klappen open en haar longen dicht water verdunt als de herinnering de zon loopt als een ei over haar uit wie roeit haar naar de overkant? een argeloze hand ik vraag mij af of mijn haar ook onder de aarde door zal groeien

Sofie Verdoodt

Sofie Verdoodt

De jonge Sofie Verdoodt (1983) voegt zich nu bij haar Vlaamse generatiegenooten. De vrouw, haar doodsoverlangen, waar de titel *Doodwater* naar verwijst, maar ook haar kracht en verleidelijkheid, vormen de kern van haar debuutbundel. Alles vertrekt van Verdoodts fascinatie voor het prachtige schilderij *Ophelia* van John Everett Millais, zoals blijkt uit het openingsgedicht. Het ik van de dichter associeert zich heel sterk met de vrouw die opgaat in de natuur. Spannend wordt het als verleiding en dreiging met elkaar flirten, zoals in het gedicht bij het werk van Walter Sickert,

over wie wel eens gesuggereerd werd dat hij Jack The Ripper zou zijn geweest: 'bij huurt een kamer in mijn hoofd/ waar niemand komt/ leest er de lippen van de dood/ het palindroom van haar schoof/ ik zet hem naar mijn hand.'

Sofie Verdoodt wisselt rijmende en vrije verzen met elkaar af, waardoor speelsheid en ernst, vrijheid en beknotten, het mannelijke en het vrouwelijke met elkaar een tango dansen. Dat is aantrekkelijk. Maar hier en daar schuurt ze nog te veel langs clichés, zoals 'tot niets rest dan blijd-droef wachten/ tot een ander schip/ voor deze kusten strandt.'

Sofie Verdoodt, *Doodwater*. Poëziecentrum, Gent, 48 p., 19,50 euro.

